

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO   VIỆN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN   VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN SINH VẬT

HỒ NGỌC ANH

**Nghiên cứu thành phần hoá học và hoạt tính sinh học
của quả cây Cọ Hạ Long (*Livistona halongensis*
T.H.Nguyen & Kiew)**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC

Hà Nội – 2012

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO   VIỆN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN   VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN SINH VẬT

HỒ NGỌC ANH

**Nghiên cứu thành phần hoá học và hoạt tính sinh học
của quả cây Cọ Hạ Long (*Livistona halongensis*
T.H.Nguyen & Kiew)**

Chuyên ngành: Hóa sinh học
Mã số: 60.42.30

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Thị Phương Thảo

Hà Nội – 2012

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng kính trọng, sự cảm ơn sâu sắc tới TS. Trần Thị Phương Thảo- Viện Hóa học- Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam người đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thiện luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn đến các bạn bè, đồng nghiệp ở Phòng Tổng hợp hữu cơ – Viện Hóa học đã tạo điều kiện, giúp đỡ, chỉ bảo, quan tâm tôi trong suốt quá trình nghiên cứu.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến gia đình, bạn bè, các đồng nghiệp khác trong và ngoài Viện Hóa học đã luôn ủng hộ, động viên và giúp đỡ tôi trong suốt thời gian qua.

Một lần nữa, xin chân thành cảm ơn!

Học viên

Hồ Ngọc Anh

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi được thực hiện tại phòng Tổng hợp hữu cơ – Viện Hóa học – Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam.. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là hoàn toàn trung thực.

Người thực hiện luận văn

Hồ Ngọc Anh

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	i
DANH MỤC CÁC HÌNH, BẢNG BIỂU VÀ SƠ ĐỒ	ii
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
4. Phương pháp nghiên cứu	2
4.1. Các phương pháp nghiên cứu lí thuyết	2
4.2. Các phương pháp nghiên cứu thực nghiệm	2
5. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
6. Cấu trúc của luận văn	3
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN	4
1.1. Mô tả thực vật	4
1.1.1. Đặc điểm chung về hình thái của họ Cau (<i>Areceaceae</i>)	4
1.1.1.1. Thân cây	4
1.1.1.2. Lá	4
1.1.1.3. Hoa	4
1.1.1.4. Quả	5
1.1.1.5. Hạt	5
1.1.2. Đặc điểm chung của chi Cọ	5
1.1.2.1. <i>Livistona halongensis</i> T.H.Nguyen & Kiew-Cọ hạ long	6
1.1.2.2. <i>Livistona chinensis</i> (Jacq.) R.Br-Cọ xẻ, Kè tàu	7
1.1.2.3. <i>Livistona saribus</i> (Lour) Merr.ex A.Chev-Kè nam	8
1.1.2.4. <i>Livistona tonkinensis</i> - Kè bắc bộ	9
1.2. Các ứng dụng	10
1.2.1. Giá trị sử dụng của một số loài trong họ Cau	10
1.2.1.1. Trồng làm cảnh	10

1.2.1.2. Dùng làm thuốc chữa bệnh.....	10
1.2.1.3. Lấy sợi.....	10
1.2.1.4. Ăn quả, lấy đường, tinh bột.....	11
1.2.1.5. Cho dầu béo.....	11
1.2.1.6. Một số công dụng khác.....	11
1.2.2. Công dụng của các cây trong chi Cọ (<i>Livistona</i>).....	12
1.2.2.1. Cọ hạ long (<i>Livistona halongensis</i> T.H.Nguyen &Kiew).....	12
1.2.2.2. Cọ xẻ (<i>Livistona chinensis</i> (Jacq.) R.Br).....	12
1.2.2.3. Kè nam (<i>Livistona saribus</i> (Lour) Merr.ex A.Chev).....	13
1.2.2.4. Kè bắc bộ (<i>Livistona tonkinensis</i>).....	13
1.3. Các nghiên cứu về thành phần hóa học và hoạt tính sinh học các cây trong chi Cọ (<i>Livistona</i>).....	13
1.3.1. Cọ Hạ Long (<i>Livistona halongensis</i> T.H.Nguyen &Kiew).....	13
1.3.2. Cọ xẻ (<i>Livistona chinensis</i> (Jacq.) R.Br).....	16
CHƯƠNG 2. THỰC NGHIỆM	19
2.1. Nguyên liệu, hóa chất, thiết bị nghiên cứu.....	19
2.1.1. Nguyên liệu.....	19
2.1.2. Hóa chất, thiết bị nghiên cứu.....	19
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	20
2.2.1. Phương pháp chiết mẫu thực vật.....	20
2.2.2. Phương pháp tách và tinh chế chất.....	20
2.2.3. Phương pháp xác định cấu trúc hóa học của các chất.....	20
2.3. Các nghiên cứu thực nghiệm.....	20
2.3.1. Sơ đồ thực nghiệm.....	20
2.3.2. Chạy cột sắc kí phần cao MeOH.....	22
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	28
3.1. Kết quả chạy cột sắc kí phần cao MeOH.....	28
3.2. Số liệu phổ của các chất tách được.....	29
3.2.1. Chất LHQM5.3	29

3.2.2. Chất LHQM8.2	29
3.2.3. Chất LHQM9.4.1	29
3.3. Xác định cấu trúc của các chất tách được	30
3.3.1. Chất LHQM5.3 : <i>β-sitosterol glucosid</i>	30
3.3.2. Chất LHQM8.2 : <i>Catechin</i>	40
3.3.3. Chất LHQM9.4.1 : <i>Butan-2,3-diol 2-O-β-D-Glucopyranosid</i>	46
3.4. Kết quả thử hoạt tính sinh học dịch chiết	53
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	55
1. Kết luận	55
2. Kiến nghị	55
TÀI LIỆU THAM KHẢO	56
QUYẾT ĐỊNH GIAO ĐỀ TÀI LUẬN VĂN THẠC SĨ (BẢN SAO)	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

- br : Broad (NMR)
COSY : Correlation Spectroscopy
d : Doublet (NMR)
 δ : Độ chuyển dịch hoá học (NMR)
DCM : Diclometan
DEPT : Distortionless enhancement by polarisation transfer
DMSO : Dimethyl sulfoxit
DMSO-d₆ : DMSO đã được đơteri hoá
D₂O : Nước đã được đơteri hoá
EI : Electronic impact
EtOAc : Etyl acetat
FT : Fourier transform
Glc : β -D-glucose
HMBC : Heteronuclear multiple bond correlation
HMQC : Heteronuclear multiple quantum coherence
IR : Infrared
J : Hằng số tương tác (NMR)
m : Multiplet (NMR)
Me : Metyl
MeOH : Metanol
MS : Mass spectrometry
NMR : Nuclear magnetic resonance
ppm : Parts per million
R_f : Retention factor
s : Singlet (NMR)
t : Triplet (NMR)
UV : Ultraviolet

DANH MỤC CÁC HÌNH, BẢNG BIỂU VÀ SƠ ĐỒ

Số hiệu	Tên sơ đồ	Trang
2.1	Sơ đồ thực nghiệm phân lập và xác định thành phần hóa học của quả cọ Hạ Long	21
2.2	Sơ đồ chiết mẫu quả Cọ hạ long	21
2.3	Sơ đồ phân tách và tinh chế chất từ cao MeOH	23
2.4	Sơ đồ phân tách và tinh chế chất từ LHQM5.	24
2.5	Sơ đồ phân tách và tinh chế chất từ LHQM8	25
2.6	Sơ đồ phân tách và tinh chế chất từ LHQM9	26
2.7	Sơ đồ phân tách và tinh chế chất từ LHQM9.4	27
3.1	Sơ đồ tổng quát phân tách và tinh chế các chất từ cao MeOH	28
3.2	Sơ đồ phân mảnh của hợp chất LHQM8.2 bởi phản ứng <i>Retro-Diels-Alder</i>	40

Số hiệu	Tên hình	Trang
1.1	<i>Livistona halongensis</i> T. H. Nguyen & Kiew	6
1.2	<i>Livistona chinensis</i> (Jacq.) R.Br.	7
1.3	<i>Livistona saribus</i> (Lour.) Merr. ex A. Chev.	8
1.4	<i>Livistona tonkinensis</i>	9
3.1	Phổ $^1\text{H-NMR}$ (DMSO- d_6 , 500 MHz) của chất LHQM5.3	32
3.2	Phổ $^1\text{H-NMR}$ (DMSO- d_6 , 500 MHz) của chất LHQM5.3	33
3.3	Phổ $^1\text{H-NMR}$ (DMSO- d_6 , 500 MHz) của chất LHQM5.3	34
3.4	Phổ $^{13}\text{C-NMR}$ (CDCl_3 , 125 MHz) của chất LHQM5.3	35
3.5	Phổ $^{13}\text{C-NMR}$ (CDCl_3 , 125 MHz) của chất LHQM5.3	36
3.6	Phổ $^{13}\text{C-NMR}$ (CDCl_3 , 125 MHz) của chất LHQM5.3	37
3.7	Phổ DEPT và $^{13}\text{C-NMR}$ (CDCl_3 , 125 MHz) của chất LHQM5.3	38

3.8	Phổ DEPT và ^{13}C -NMR (CDCl_3 , 125 MHz) của chất LHQM5.3	39
3.9	Phổ FT-IR (KBr) của chất LHQM8.2	43
3.10	Phổ ^1H – NMR (500 MHz, CD_3OD) của chất LHQM8.2	44
3.11	Phổ ^1H – NMR (500 MHz, CD_3OD) của chất LHQM8.2	45
3.12	Phổ ^{13}C – NMR (125 MHz, CD_3OD) và DEPT của chất LHQM8.2	46
3.13	Phổ EI-MS của chất LHQM9.4.1	48
3.14	Phổ ^1H -NMR ((DMSO- d_6 , 500 MHz) của chất LHQM9.4.1	49
3.15	Phổ ^1H -NMR ((DMSO- d_6 , 500 MHz) của chất LHQM9.4.1	50
3.16	Phổ ^{13}C -NMR (CDCl_3 , 125 MHz) của chất LHQM9.4.1	51
3.17	Phổ ^{13}C -NMR (CDCl_3 , 125 MHz) của chất LHQM9.4.1	52

Số hiệu	Tên bảng biểu	Trang
3.1	Bảng 3.1. Số liệu phổ ^{13}C - và ^1H -NMR của LHQM8.2 (125/500 MHz, CD_3OD)	41
3.2	Bảng 3.2: Kết quả hoạt tính kháng vi sinh vật kiểm định	53
3.2	Bảng 3.3: Kết quả hoạt tính chống oxi hóa	53
3.4	Bảng 3.4: Kết quả thử hoạt tính gây độc tế bào	54